

BETEGTÁJÉKOZTATÓ

Központi idegrendszeri fertőzések

Tisztelt Hölygem / Uram! Kedves Betegünk!

A központi idegrendszer fertőzései rendkívül súlyos kórképek; ide sorolhatóak az agyhártyagyulladás (meningitis), mely az agyat és a gerincvelőt borító hártyákat (meninxeket); az agyvelőgyulladás (encephalitis), mely magát az agyállományt érinti, a gerincvelőt érintő gyulladás (myelitis) illetve az előzőek szövődményeképpen körülírt gyulladás jöhet létre az agyállományban és a gerincvelőben (tályog), továbbá az agyhártyák között (empyema).

A központi idegrendszer fertőzései lehetnek bakteriális, virális, gomba illetve parazita eredetűek. Hogyan juthatnak el a kórokozók az agyhoz? A fertőzést okozó kórokozók állatról emberre (pl. kullancs encephalitis) ill. emberről- emberre terjednek, közvetlen fizikai kapcsolat, fertőzött testváladékok útján (pl. tüszentés, köhögés) vagy fertőző váladékkal szennyezett tárgyak megérintése által (kilincsek, játékok). A fertőzés leggyakrabban a légutakban kezdődik, majd a kórokozók a véráram útján jutnak a gerincvelőbe és az agyba. Ritkábban arcüreg, középfül vagy fültőmirigy-gyulladás előzi meg az agyhártyagyulladást.

A nyugati országokban évi 100 000 emberből 3 betegszik meg bakteriális agyhártyagyulladásban. A vírusos agyhártyagyulladás elterjedtebb, évi 100 000 emberből 10,9 beteggel.

Milyen tünetek utalnak központi idegrendszeri fertőzésekre? A leggyakoribb tünetek közé a láz, fejfájás, merev tarkó, hányinger, hányás, zavartság, aluszékonyság illetve az agyállomány érintettsége esetén bénulás, beszédzavar tartoznak, valamint epilepsziás rohamok jelentkezhetnek. Minél hamarabb kerül orvoshoz a beteg, minél korábban el tudjuk kezdeni a kezelést, annál jobb az esélyek a tünetmentes felgyógyulásra. Maradványtünetek lehetnek a sükettség vagy a nagyothallás, epilepsziás görcsök, szellemi fejlődésben való visszamaradás, stb.

Hogyan lehet diagnosztizálni a fertőzéseket? A diagnosztika során vérvétel történik ill. szükség van gerincvíz vételre is (lumbalpunkció), hogy ki tudjuk mutatni a gerincvízből a gyulladásra utaló jeleket, valamint adott esetben magát a kórokozót. Bizonyos esetekben koponya CT vagy MR vizsgálat is szükséges, de egyes betegségeknel EEG vizsgálat is szükséges.

Miből áll a kezelés? A kezelés részben tüneti kezeléssel (azaz láz illetve fájdalomcsillapítás, folyadékpótlás, agyödéma csökkentés) valamint oki kezeléssel áll (bakteriális kórokozó esetén antibiotikum adása, herpesvírus okozta fertőzések esetén antivirális szerek alkalmazása). Körülírt fertőzések esetén idegsebészeti beavatkozásra is szükség lehet. Amennyiben fülészeti eredetű a KIR-i gyulladás, fülészeti műtétre is szükség lehet.

Hogyan előzhetőek meg a központi idegrendszeri gyulladások? A bakteriális meningitis ellen védetség biztosítható rövidtávra antibiotikumokkal, és hosszabb távra védőoltással. A leggyakoribb bakteriális kórokozók ellen létezik többféle oltóanyag is, ezeknek egy része benne van a kötelező oltási sorban. Valamint egyes virális kórokozókkal szemben is rendelkezünk védőoltással (pl. kullancs encephalitis).